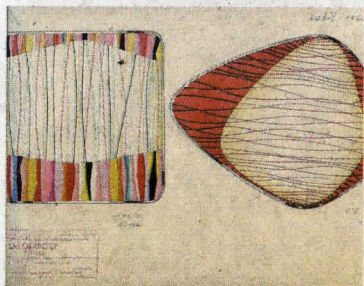

Ladné křivky nábytku: bruselské stropní mísy

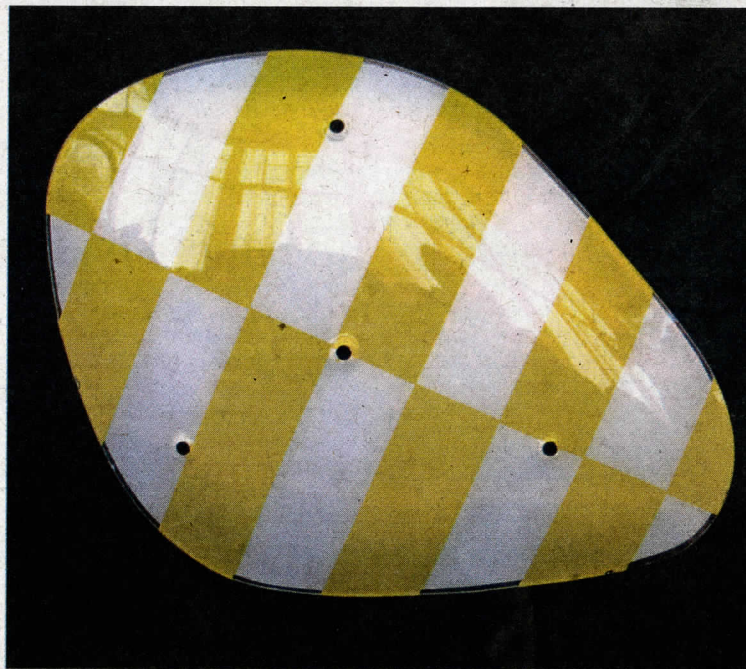

Zkuste se zasnít a představte si krásný interiér v duchu tzv. bruselského stylu: ladné křivky funkčního nábytku, graficky dekorované textilie, oblé doplňky a nesmí chybět i svítidlo, dominující horní polovině místnosti: nejlépe kapkovitého tvaru, z bílého skla s decentním geometrickým dekorem. Anebo ještě lépe: stropní mísa! Vždyť na výstavě Bruselský sen, která před pár

lety oživila fenomén tzv. bruselského stylu, byla vystavená celá kolekce stropních mís. Mírně prohmátnuté sklo tvaru zaobleného trojúhelníku, kruhu či mno-

hostěnu, dekorované černými nebo výrazně barevnými liniemi. Tak taková stínidla se vyráběla v n. p. Osvětlovací sklo ve sklárnách v Rapotíně, nedaleko Šumperka. S výrobou ložnicových osvětlovacích mís z ohýbaného plochého skla začal technolog Emil Schindler už v roce 1949 a po dvou letech věnovaných zdokonalování technologie se výroba mohla rozjet naplno. Na jeho práci navázal ing. Antonín Kašpárek a v roce 1964 byl uveden do provozu speciální stroj, který dokázal ohýbat 12 mís najednou. Jmenoval se KOLM – karuselový ohýbač ložnicových mís. Od roku 1959 byly tyto mísy dekorovány sítotiskem – a to už vznikají ty typy svítidel, kterým dnes říkáme „bruselské mísy“ – přestože nikdy na Expo 58 v Bruselu vystaveny nebyly. Autorem tvarů a dekorů s typickou geometrickou abstrakcí na konci 50. a počátku 60. let je sklářský designer Jaroslav Antonín Junek, který navrhoval sklo pro Českomoravské sklárny a na ně navazující podniky celých 30 let. Ložnicové mísy se vyráběly v Rapotíně až do 80. let a patřily k profilovému sortimentu – díky KOLMu jich sklárna za jeden den dokázala vyrobit více než 1400. Jen jejich dekor se časem proměnil – od elegantní geometrické abs-

trakce přešel k popisnějším vzorům.

Pokud jste si zrovna vzpomněli, že na nějakou takovou křivolakou stropní mísu vám už léta sedá prach, věnujte ji muzeu ve Valašském Meziříčí. To se sice pyšní největší sbírkou osvětlovacího skla v České republice, ale zrovna tento typ svítidel mu ve sbírce schází.

Mgr. Kamila Valoušková, historik umění MRV, Valašské Meziříčí

Foto vlevo – J. A. Junek, Návrh na stropní mísy pro Paříž, 1960, akvarel a tužka na papíře

Foto vpravo – Stropní mísa v bruselském stylu, 60. léta 20. století (foto K. Valoušková).